

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Юридичний факультет

Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ОСНОВИ РИМСЬКОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Освітній рівень – бакалавр

Спеціальність – 081 Право

Освітньо-професійна програма – Право

ЛУЦЬК 2021

Силабус навчальної дисципліни «Основи римського цивільного права» підготовки бакалавра, галузі знань 081 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право.

Розробник: доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент Новосад Ірина Вікторівна

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права (протокол № 2 від 13 вересня 2021 р.)

Завідувач кафедри:

(д.ю.н. Книш С.В.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального курсу
Денна форма навчання	08 Право	обов'язкова
Кількість годин/ кредитів: 60/2	081 Право	Рік підготовки 2
		Семестр 4
ІНДЗ:є	Право	Лекції 16 год.
		Практичні заняття 20 год.
	Бакалавр	Самостійна робота 20 год.
		Консультації 4 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання:		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального курсу
Заочна форма навчання	08 Право	обов'язкова
Кількість годин/ кредитів: 60/2	081 Право	Рік підготовки 2
		Семестр 4
ІНДЗ: -	Право	Лекції 6 год.
		Практичні заняття 6 год.
	Бакалавр	Самостійна робота 40 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання:		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Новосад Ірина Вікторівна
Кандидат юридичних наук
Доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права
Моб.тел.: 095-853-26-44
Ел. адреса: idukhnevych@gmail.com
Дні занять (<https://docs.google.com/document>)

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Вивчення основ римського цивільного права в умовах формування цілісної ефективної системи приватного права, рекодифікації окремих приватно-правових інститутів виступає основою базової підготовки студента-юриста, дає ті засоби і навички, які є необхідні для формування юридичного способу мислення, сприяє розумінню суті, техніки та логіки побудови сучасних нормативно-правових актів. Вивчаючи основи римського цивільного права, студент вчиться аналізувати норми права не тільки в статичній, а й у динамічній історичній розвідці, що надає можливість всебічного оволодіння правовими знаннями та розвитку його професійної правосвідомості. Римське приватне право сприяє у підготовці фахівців, спроможних забезпечити повноцінну інтеграцію України у світове співтовариство.

Навчальна дисципліна «Основи римського приватного права» закладає основи правової культури, юриспруденції загалом, а також дає знання про історію становлення та розвитку основоположних інститутів приватного права.

2. Пререквізити

Навчальна дисципліна «Основи римського цивільного права» має міждисциплінарний характер та вивчається на основі знань, які були отримані студентами при вивченні таких дисциплін, як «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Філософія» має структурно-логічні зв'язки з галузевими юридичними дисциплінами (конституційне право України, конституційне право зарубіжних країн, міжнародне приватне право, кримінальне право України, адміністративне право та ін.) і передуює вивченню дисциплін цивілістичного циклу (цивільного права, сімейного права, цивільного процесуального права та ін.).

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою даної дисципліни є формування у студентів цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади римської та сучасної цивілістики, засвоєння таких фундаментальних понять та категорій як справедливість, розумність, добросовісність; формування у здобувачів вищої освіти як основи знань у галузі римської і сучасної цивілістики, так і в силу універсального значення права-фундаменту юридичного мислення взагалі; висвітлення фундаментальних понять та категорій, таких як справедливість, добросовісність, правові вимоги, речове та особисте право, юридична угода, захист права, статус особи, зобов'язання, борг та відповідальність, та інші; засвоєння основ правового регулювання сімейних, речових, зобов'язальних, спадкових, процесуальних відносин в Стародавньому

Римі, інших категорій та інститутів, які сьогодні в більшості своїй реципіювані в цивільному праві України, та уміння практичного застосування цих знань у діяльності юриста.

Предметом вивчення дисципліни «Основи римського цивільного права» є приватне (цивільне) право античного Риму.

Основна увага приділяється правовим інститутам, які були найбільшою мірою опрацьовані юристами стародавнього Риму та зумовили подальший розвиток приватного (цивільного) права майже всіх держав континентальної Європи і більшості країн світу, в тому числі сучасної України. Особлива увага при вивченні курсу приділяється інституту права приватної власності Стародавнього Риму, механізмам захисту права приватної власності, підстави його виникнення та припинення.

Також важливим при вивченні цієї дисципліни є порівняння інститутів римського права з галузями та інститутами сучасного права країн Європи, імплементація правових конструкцій у законодавство європейських країн, запозичення сучасною юриспруденцією термінів та понять із джерел римського права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи римського цивільного права» є набуття студентами знань та розуміння змісту основних положень та принципів римського приватного права; особливостей його формування та розвитку, аналіз основних джерел римського приватного права, формування у студентів мислення і правової культури, які сприяють вибору правильної правової поведінки у сучасному світі; закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності (казусів).

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

техніки і технологій.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати: понятійний апарат навчальної дисципліни «Основи римського приватного права»; передумови виникнення, формування, розвитку римського приватного права; джерела римського приватного права; особливості правового становища різних категорій осіб в римському суспільстві, основи правового статусу юридичних осіб; способи захисту прав і законних інтересів учасників правовідносин в римському приватному праві; основні положення речового, зобов'язального, договірного, спадкового права Стародавнього Риму; основні проблемні питання римського приватного права; особливості рецепції положень римського приватного права у цивільному праві України.

вміти: вільно оперувати юридичними поняттями, термінами римського приватного права; правильно тлумачити і застосовувати джерела римського приватного права, норми приватного права; аналізувати основні положення римського приватного права, визначати загальні та специфічні риси інститутів приватного права, віднаходити паралелі та відмінності з чинним цивільним правом України та правом інших країн; критично оцінювати категорії, принципи, інститути римського приватного права;

визначати межі можливого використання набутих знань із римського приватного права у процесі сучасного правотворення.

5. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Всього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. <i>Загальна частина. Правовий статус особи в римському цивільному праві</i>						
Тема 1. Поняття римського цивільного права та його значення в історії розвитку юриспруденції. Система римського цивільного права	3	1	1	1	-	2
Тема 2. Джерела римського цивільного права	3	1	1	1	-	2
Тема 3. Правове становище особи в Римській державі	3	1	1	1	-	2
Тема 4. Сімейні правовідносини в римському цивільному праві	3	1	1	1	-	2
Тема 5. Здійснення та захист прав. Виникнення суду та його види. Судочинство у Стародавньому Римі	4	1	1	1	1	2
Тема 6. Вчення про позов. Позовна давність	3	1	1	1	-	2
Тема 7. Речове право Риму та його правова характеристика	6	1	2	2	1	4
Тема 8. Загальна характеристика прав на чужі речі у Стародавньому Римі. Емфітевзис і суперфіцій. Заставне право	6	1	2	2	1	4
Разом за змістовим модулем 1	31	8	10	10	3	20
Змістовий модуль 2. <i>Особлива частина. Зобов'язальні правовідносини в римському цивільному праві</i>						
Тема 9. Загальні положення зобов'язального права	6	2	2	2	-	4
Тема 10. Договірне зобов'язання : загальна характеристика	6	2	2	2	-	4
Тема 11. Правова характеристика окремих видів договорів	6	1	2	2	1	4
Тема 12. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання. Квazіконтракти	5	1	2	2	-	4
Тема 13. Зобов'язання, що виникають із правопорушень (делікти). Квazіделікти	3	1	1	1	-	2
Тема 14. Спадкове право	3	1	1	1	-	2
Разом за змістовим модулем 2	29	8	10	10	1	20
Модульна контрольна робота 1						20
Модульна контрольна робота 2						20
ІНДЗ						20
Всього годин / Балів	60	16	20	20	4	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Всього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальна частина. Правовий статус особи в римському цивільному праві						
Тема 1. Поняття римського цивільного права та його значення в історії розвитку юриспруденції. Система римського цивільного права	2	1	1	-	-	6
Тема 2. Джерела римського цивільного права	2	1	1	-	-	7
Тема 3. Правове становище особи в Римській державі	4	1	1	2	-	6
Тема 4. Сімейні правовідносини в римському цивільному праві	4	1	1	2	-	7
Тема 5. Здійснення та захист прав. Виникнення суду та його види. Судочинство у Стародавньому Римі	4		-	4	-	
Тема 6. Вчення про позов. Позовна давність	4		-	4	-	
Тема 7. Речове право Риму та його правова характеристика	4		-	4	-	
Тема 8. Загальна характеристика прав на чужі речі у Стародавньому Римі. Емфітевзис і суперфіцій. Заставне право	3	-	1	2	-	7
Разом за змістовим модулем 1	27	4	5	18	-	33
Змістовий модуль 2. Особлива частина. Зобов'язальні правовідносини в римському цивільному праві						
Тема 9. Загальні положення зобов'язального права	9	2	1	4	2	7
Тема 10. Договірне зобов'язання : загальна характеристика	6	-	-	4	2	-
Тема 11. Правова характеристика окремих видів договорів	6	-	-	4	2	-
Тема 12. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання. Квazіконтракти	2	-	-	2	-	-
Тема 13. Зобов'язання, що виникають із правопорушень (делікти). Квazіделікти	4	-	-	4	-	-
Тема 14. Спадкове право	6	-	-	4	2	-
Разом за змістовим модулем 2	33	2	1	22		7
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	60	6	6	40	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів над навчальною дисципліною «Основи римського цивільного права» включає такі форми:

- самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка двох обов'язкових змістовних модулів;
- виконання ІНДЗ (для денної форми навчання);
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед заліком.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку слухачем у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Тематика рефератів для студентів 2-го курсу по дисципліні «Основи римського цивільного права»

1. Теоретико-пізнавальне значення римського права для сучасної юриспруденції.
2. Характеристика римського приватного права
3. Етапи розвитку римського приватного права.
4. Поняття суб'єкта права.
5. Правоздатність в галузі публічного та приватного права.
6. Імператорські конституції, їх види та кодифікація.
7. Кодифікація Юстиніана.
8. Виникнення державного суду
9. Постанови суду та їх оскарження.
10. Поняття рабського пекулію як форми експлуатації рабів.
11. Форми діяльності юристів у Стародавньому Римі.
12. Юридичне положення колегій, муніципій, фіска, благодійних установ
13. Діяльність прокуратора як вид добровільного представництва
14. Поняття римського сімейного права.
15. Правовідносини подружжя у Стародавньому Римі
16. Причини переважання в класичний період шлюбу *sine manu*.
17. Інститут приданого.
18. Межі та зміст батьківської влади у Стародавньому Римі.
19. Майнова правоздатність підвладних дітей у праві Юстиніана.
20. Поняття і види споріднення у римському праві.
21. Поняття речового і зобов'язального права.
22. Класифікація речових прав.
23. Практичне значення поділу володіння на незаконне добросовісне та незаконне і недобросовісне.
24. Види права власності, їх відмінності.

25. Засоби встановлення і кваліфікація сервітутів.
26. Поняття довгострокового договору оренди землі.
27. Зобов'язальне право у Древньому Римі.
28. Роль зобов'язань у цивільному обороті.
29. Види права власності: квірітської, бонітарної, провінційної і власності peregriniv.
30. Застава. Право продажу заставленої речі.
31. Еволюція договірних прав
32. Рецепція римського спадкового права в сучасному спадковому праві України.
33. Спадкування за старим цивільним правом (hereditas).
34. Спадкування за преторським едиктом (bonorum possessio).
35. Порядок укладання заповіту та його форма.
36. Реформи спадкового права Юстиніаном.
37. Принцип необмеженої відповідальності за борги спадкодавця.
38. Легати та фідейкоміси
39. Приватна саморозправа
40. Поняття і види римського цивільного процесу.

ІНДЗ ДЛЯ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ РИМСЬКОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Індивідуальне навчально-дослідне завдання—це вид позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом із складанням поточного чи підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Індивідуальні заняття проводяться з урахуванням психофізичних особливостей та академічної успішності студентів, а саме —для здійснення більш ретельного контролю та деталізації навчально-методичних рекомендацій в опануванні дисципліни та створення умов для поглиблення знань та розвитку творчих здібностей студентів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)з курсу «Основи римського цивільного права» —це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Для денної форми навчання ІНДЗ полягає у вирішенні казусів (задач).

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Для студентів денної та заочної форми навчання залік проходитиме в усній формі.

Відповідно до Положення «Про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки» із навчальних дисциплін, де формою контролю є залік, оцінювання знань студентів здійснюється за результатами виконання видів робіт, які передбачені програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється шляхом перевірки його робочого зошита, де виконуються завдання, передбачені планом самостійної роботи, а також під час поточного тестування чи співбесіди, у перебігу яких викладач визначає загальний рівень засвоєння студентом основних питань кожної з тем, винесених на самостійне опрацювання (зокрема, під час семінарських (практичних) занять.

Семестровий залік виставляється за умови виконання студентом завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. При цьому студент повинен набрати не менше 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт (здати одну із тем або перездати якусь тему, написати підсумковий тест тощо).

Денна форма навчання

Під час практичних занять можливе проведення коротких за змістом самостійних чи

поточних контрольних робіт, бліц-опитувань, завданням яких є перевірка рівня засвоєння студентами окремих складних тем, групи тем чи окремого модуля навчальної дисципліни. Їх оцінювання здійснюється за бальною системою, де 4 бали є найвищим.

«4» ставиться, якщо: студент відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; виконує завдання, однак допускає неточності; вміє формалізувати власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження, що ґрунтуються на окремих прикладах з юридичної практики; під час заняття була продемонстрована ініціативність

«3» ставиться, якщо: виклад показує розуміння питання, але він нечіткий, студент дає відповіді на питання семінарського заняття з недоліками; пояснення в цілому передають зміст відповіді на питання, але подані хаотично, без помітної логіки відповіді; завдання виконує з неістотними помилками; допускаючи незначні помилки.

«2» ставиться, якщо: студент готовий до заняття, відповідає на більшість питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, розв'язано більшість завдань або розв'язано всі завдання, але є суттєві недоліки.

«1» ставиться, якщо: у студента відсутній конспект або студент невідривно читає з конспекту, студент не відповідає на питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, допускаючи змістовні помилки, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття.

«0» ставиться, якщо: студент не готовий до заняття.

Заочна форма навчання

За активну участь у роботі на практичному занятті студент може отримати додатковий 1 бал.

«6» ставиться, якщо: студент відповідає на всі питання семінарського заняття, розкриває зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; під час заняття була продемонстрована ініціативність

«5» ставиться, якщо: дає відповіді на питання семінарського заняття, відтворює дефініції та пояснює зміст загальнотеоретичних категорій, що підлягають засвоєнню при вивченні теми; визначає, проте неточно інтерпретує державно-правові явища; виконує завдання, однак допускає неточності; вміє формалізувати власну думку щодо предмету заняття, наводить аргументи на її підтвердження, що ґрунтуються на окремих прикладах з юридичної практики;

«4» ставиться, якщо: виклад показує розуміння питання, але він нечіткий, з недоліками; пояснення в цілому передають зміст відповіді на питання, але подані хаотично, без помітної логіки відповіді; завдання виконує з неістотними помилками; допускаючи незначні помилки.

«3» ставиться, якщо: студент готовий до заняття, відповідає на більшість питання, що винесені на розгляд, з труднощами виконує завдання, розв'язано більшість завдань або розв'язано всі завдання, але є суттєві недоліки.

«2» ставиться, якщо: студент готовий до заняття, відповідає на питання, що винесені на розгляд, проте допускає змістовні помилки, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття.

«1» ставиться, якщо: у студента відсутній конспект або студент невідривно читає з конспекту, розкриває проблему поверхово чи фрагментарно або зовсім не розкриває сутності питання. На запитання викладача та студентів відповісти не може.

«0» ставиться, якщо: студент не готовий до заняття.

7. Політика викладача щодо студента.

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання. Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком надання консультацій науково-педагогічним складом кафедри).

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності, уникати плагіату як виду порушення доброчесності. Списування під час модульного контролю та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)

8. Політика щодо академічної доброчесності.

Кожен член університетської громади є відповідальним за дотримання принципів академічної доброчесності в освітній, викладацькій та науковій діяльності. Прагнення до академічної доброчесності підвищує стандарти освітньої та наукової діяльності, робить внесок у розвиток Університету, зміцнення його іміджу й ділової репутації.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Університету, він може звернутися за консультацією до Комітету з етики наукових досліджень. За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- позбавлення академічної стипендії;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9. Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії оцінки знань студентів при здійсненні підсумкового контролю:

ЗАРАХОВАНО

«Відмінно» (А, 90-100 балів)– студент дав відповідь, яка: є правильною, повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань студента, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу суспільних і правових явищ, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення теоретико-правових понять; демонструє наявність належних знань щодо змісту основних нормативно-правових актів, їх назв та сфери застосування; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних поглядів на наукові течії, самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно.

«Добре» (В, 82-89 балів, дуже добре; С, 75-81 балів, добре) – студент загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь містить хоча б один з таких недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих правових понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних інститутів та явищ; містить неправильні назви нормативно-правових актів, помилки в розкритті їх змісту; є неповною; не є аргументованою, не містить посилань на нормативно-правові акти та інші джерела; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, грубі стилістичні помилки або незначну кількість виправлень; містить незначні помилки щодо аргументації рішення ситуації або перелік аргументів не є вичерпним.

«Задовільно» (D, 68-74 балів, задовільно; E, 61-67 балів, достатньо) – студент дав неповну, неточну відповідь на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: містить певну кількість помітних помилок у змісті та оформленні роботи; відсутність розуміння змісту основних правових понять; погане володіння термінологічним апаратом теми; недостатньою мірою виявлену активність в комунікативних ситуаціях та неналежну старанність під час виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи; відсутність творчого підходу в опануванні змісту дисципліни, переважно репродуктивний характер навчальної роботи.

НЕЗАРАХОВАНО

«Незадовільно»(FХ, 35-60 балів, незадовільно з можливістю повторного складання; F, 1-34 бали з обов'язковим повторним курсом) – студент не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань у студента щодо конкретного питання або щодо основних положень правової науки, або їх безсистемність та поверхневність, невміння правильно сформулювати власну думку; викладена безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66		E	відповідає мінімальним критеріям
35 – 59	Незадовільно	Fx	з можливістю повторного складання
1 – 34	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована навчальна та наукова література

Основна

1. Аннерс Э. История европейского права: Пер. с швед. / Э. Аннерс; Отв. ред. В.Н. Шенаев; Рос.акад. наук. Ин-т Европы, Швед. Королев. акад. наук.-М.: Наука,1996. –395с.
2. Бартошек, Милан Римское право. Понятия, термины, определения : перевод с : чеш. / Бартошек, Милан, Пресняков, Ю., Черниловский, Зиновий Михайлович . -М. : Юридическая литература, 1989. -447 с. : ил. -Библиогр.: с.446-448.
3. Боголепов, Николай Павлович Учебник истории римского права : / Боголепов, Николай Павлович, Томсинов, В.А. . -М. : Зерцало ; Гарант, 2004 . -538 с. -(Русское юридическое наследие; Библиогр. в подстроч. примеч.
4. Гуляев, Сергей Анатольевич Римское гражданское право : учебное пособие : / Гуляев, Сергей Анатольевич . -М. : Издательство деловой и учебной литературы, 2005 . -111 с.
5. Дождев, Дмитрий Вадимович Римское частное право : учебник для вузов : / Дождев, Дмитрий Вадимович, Нерсисянц, Владик Сумбатович . -2-е изд., изм. и доп.. -М. : НОРМА, 2009 . -765 с. -Библиогр.: с.682-715.
6. Ефимова, В.В. Догма римского права. Ч.1. Общая часть. Вещное право : / Ефимова, В.В. , 1918 . -395 с.
7. Задорожній Ю.Роль римського права у контексті формування правової доктрини в країнах романо-германської правової сім'ї / Ю. Задорожній // Право України. - 2006.-№ 11.-С. 41-44.

8. Иоффе, Олимпиад Соломонович Основы римского гражданского права : Учеб.-метод.пособие для студентов заоч.отд-ния :/ Иоффе, Олимпиад Соломонович . -Л. : Издательство ЛГУ, 1974 . -156 с.
9. Косарев, Андрей Иванович Римское право : / Косарев, Андрей Иванович . -М. : Юридическая литература, 1986 . -160 с.
10. Копылов А. В. Вещные права на землю в римском, русском дореволюционном и современном российском гражданском праве : / Копылов, Александр Владимирович, Суханов, Е.А. . -М. : Статут, 2000 . -255с.
11. Кудинов, Олег Алексеевич Римское право : Учебное пособие : / Кудинов, Олег Алексеевич . -М. : ИТК "Дашков и Ко", 2005 . -216 с.
12. Макарчук В. С. Основи римського приватного права : навч. посіб. [вид. 2-ге, допов.]/ В. С. Макарчук. Х.: Право. 2015. 256 с.
13. Новицкий, Иван Борисович Римское право : Учебник для вузов : / Новицкий, Иван Борисович . -М. : Зерцало-М, 2002 . -245 с.
14. Основи римського приватного права: підручник В.І. Борисова, Л.М. Домашенко та ін.; за заг. Ред. В.І. Борисової та Л.М. Баранової. Харків: Право, 2015. 284 с.
15. Основы римского частного права : Учебное пособие : / Коллект. автор, Слипченко, Святослав Александрович, Смотров, Олег Иванович, Кройтор, Владимир Андреевич, Шишка, Роман Богданович . -Х. : Эспада, 2004 . -192 с. : ил. -Библиогр.: с.185.
16. Пиляева В. В. Краткий словарь по римскому частному праву : / Пиляева, Валентина Владимировна . -М. : Издатель А.В.Калашников,2001 . -248 с.
17. Підпригора О.А., Харитонов Е.О. Римське право. Підручник. Київ: ЮрінкомІнтер, 2017. 462 с.
18. Подопригора, Афанасий Андронович Основы римского гражданского права : / Подопригора, Афанасий Андронович . -Вища школа, 1990 . -283 с.
19. Покровский, И.А. История римского права: /Покровский, И.А. -3-е изд., испр. и доп., 1917 . -428 с.
20. Пухан, Иво Римское право : Базовый учебник : перевод с : макед. / Пухан, Иво, Поленак-Акимовская, Мирьяна, Томсинов, Владимир Алексеевич, Филиппов, Юрий Васильевич . -М. : Зерцало, 2000 . -411 с.
21. Рассолов, Михаил Михайлович Римское право : учебник для вузов : / Рассолов, Михаил Михайлович, Горбунов, Михаил Александрович . -М. : ЮНИТИ, 2010 . -491 с.
22. Римское право: учебник для вузов : / Коллект. автор, Перетерский, И. С., Краснокутский, В.А., Новицкий, И. Б., Розенталь, И.С., Флейшиц, Е.А. . -М. : Юриспруденция, 2008 . -464с.
23. Рясенцев, В.А. Сборник схем по римскому гражданскому праву : учебное пособие для вузов : / Рясенцев, В.А. , 1979 . -24 с.
24. Савельев, Вячеслав Александрович Римское частное право (проблемы истории и теории) : / Савельев, Вячеслав Александрович . -М. : Юристъ, 1995 . -175с.
25. Санфилиппо, Чезаре Курс римского частного права : учебник для вузов : перевод с : итал. / Санфилиппо, Чезаре, Маханьков, И.И., Дождев, Д.В. . -М. : НОРМА, 2007 . -463 с.
26. Современные исследования римского права : / Коллект. автор . -М. : Издательство ИНИОН АН СССР, 1987 . -208 с.
27. Умов В. А. Дарение, его понятие, характеристические черты и место в системе права: Сравнительное исследование по римскому праву и новейшим законодательствам : / Умов В. А. -Типография Ислентьева, 1876 . -211 с. - Библиогр.: с.209-211.

28. Умов В. А. Договор найма имуществ по римскому праву и новейшим иностранным законодательствам. Ч.1 : / Умов В. А. -М. : Тип. ун-та, 1872 . -352 с.
29. Франчози, Дженнаро Институционный курс римского права : Учебник для вузов : перевод с : итал. / Франчози, Дженнаро, Щеголев, А.В., Лушникова, И.В., Мельничук, Я.В., Кофанов, Л.Л. . -М. : Статут, 2004 . -428 с.
30. Хвостов В.М. История римского права : / Хвостов, В.М. . -7-е изд., 1919.
31. Черниловский З. М. Лекции по римскому частному праву : / Черниловский З. М. - М. : Юридическая литература, 1991 . -208 с.
32. Яковлев, Василий Никитович Римское право : (Курс лекций в схемах) : / Яковлев, Василий Никитович . -Тирасполь : РИО Приднестровского корпоративного университета, 1994 . -199 с., -Приднестр.гос.-корпорат.ун-т.